

## [Hartling.]

vil give stor forskelsbehandling, når nogle skoler sætter timetallet ned og andre ikke, og der kommer en række problemer i kølvandet: børnenes fritid og forberedelsen til afgangsklasser, overgang til eksamensskole, forholdet til den private skole o. s. v. Naturligvis kan man klare sig på smalkost en lille tid, men skal vi ikke ind i en skolemæssig underernæring, må det stå fast, at denne udvej er midlertidig, og det pågældende cirkulære bør altså tilbagekaldes, så snart det overhovedet er muligt.

Bedre og af mere varig virkning er det vel derfor at forsøge den anden mulighed, nemlig at forøge produktionen. Dette er allerede sket i et ikke ringe omfang, når man i løbet af årene siden 1945, da krigen sluttede, og til 1960 har tredoblet antallet af lærere, der årligt bliver færdige fra seminarierne, men det er åbenbart ikke nok endnu. Det må være rigtigt at pege på de to udveje, som vil være en positiv indsats over for lærermangelen på lang sigt, nemlig en udvidelse af de bestående seminarier og oprettelse af nye seminarier, således som den højtærede minister også var inde på.

Nu er der vel en naturlig grænse for udvidelsen af de bestående seminarier. Alt for store seminarier er ikke ønskelige. Jeg er på dette punkt enig med den højtærede minister og takker for udtalelserne; jeg vil endda ikke sætte tallene så højt som han. Det normale må vel være et dobbeltsporet seminarium, eventuelt med en enkelt ekstra-klasse, og det vil altså sige et elevtal på omkring 250-300, når præparandklassen regnes med, men i en nødsituation kan man naturligvis oprette flere klasser. Det er dog et spørgsmål, om der bliver tilmeldinger nok. Kun i København er der væsentligt flere ansøgninger om optagelse, end der er pladser, og det er i hovedsagen kvindelige ansøgere, der er overflod af. Ved et skrivebord kan man let dirigere ansøgere til ekstra-klasser på andre seminarier i den anden ende af landet, men i virkeligheden lader det sig sjældent gøre. Det er også et spørgsmål, om vi er tjent med at optage enhver elev, der kommer i tanker om at melde sig til et seminarium.

Den anden udvej er altså oprettelsen af nye seminarier, og herfor taler, at et nyt seminarium ofte betyder en ny tilgang af

elever, som ellers ikke ville have meldt sig. Det forekommer mig, at den højtærede undervisningsminister må være i besiddelse af et helt usædvanligt mod, når han siger nej til nye seminarier i den situation, vi nu er i. Jeg taler ikke her på mine seminariekollegers vegne, det ved jeg, men mit synspunkt er, at når nye seminarier giver os en yderligere tilgang af egnede elever, hvor vover man så at sige nej? Hvordan skal forældrene kunne forstå den handlemåde? Deres børn kan ikke blive undervist, timerne skæres ned, lærerne kan ikke skaffes, men man nægter at oprette et nyt seminarium.

Jeg kender lærerbehovsudvalgets beregninger; de har hidtil udmærket sig ved at være forkerte. Jeg kender de såkaldte seminariegeografiske argumenter, men jeg lægger meget lidt vægt på dem. Hvis de var rigtige, skulle flere af de sidst oprettede seminarier ikke have været oprettet, og nogle af de bestående skulle nedlægges. Nej, meget, meget vigtigere er spørgsmålet, om man det pågældende sted har egnede skoleforhold, om man har en egnet leder, og om man kan skaffe gode seminarielærere, for det er det, der betyder noget, meget mere end om et seminarium ligger i det ene eller i det andet amt.

Jeg ved også, at man ængstes for overproduktion. Den angst sidder dybt i mange lærere, som har oplevet 30ernes forhold, og der er jo mange af disse lærere, som nu er med til at bestemme og give deres besyv med i diskussionen. Men jeg synes, at man med rette og med mange kendsgerninger bag sig kan berolige de ængstede. Der er i øjeblikket ingen fare for overproduktion, og jeg synes, at de tal, vi nu har modtaget fra den højtærede undervisningsminister, bekræfter det i overordentlig grad. Skulle en overproduktion endelig vise sig i horisonten, kan det problem, med de mange seminarieklasser vi har, ordnes så let som ingenting.

For det første vil der jo være brug for et stort antal lærere mange år frem i tiden, for behovet vil da snarest vokse, når man igen vil lade timetallet blive normalt, når man vil indrette flere 8. klasser og realafdelinger, og endelig var det vel ganske nyttigt, om der var lidt flere lærere end embeder, så ikke enhver blev ansat straks uanset kvalitet. Men for det andet kan en over-